

Ιδρυματική Πολιτική Ανοικτής Πρόσβασης σε Μετεωρολογικά και Κλιματολογικά Δεδομένα, Προϊόντα και Υπηρεσίες του Τμήματος Μετεωρολογίας

1. Εισαγωγή

Το Τμήμα Μετεωρολογίας παράγει, διατηρεί και διαθέτει μετεωρολογικά, κλιματολογικά και συναφή δεδομένα, προϊόντα και υπηρεσίες στο πλαίσιο της επιχειρησιακής του αποστολής.

Η παρούσα Πολιτική καθορίζει το πλαίσιο ανοικτής πρόσβασης σε δεδομένα και προϊόντα που παράγονται επί ρουτίνας, καθώς και τη διαδικασία εξέτασης ειδικών αιτημάτων.

Το Τμήμα Μετεωρολογίας δεν παρέχει ελεύθερη ή άνευ όρων πρόσβαση στις φυσικές, τεχνικές, επιχειρησιακές ή ψηφιακές υποδομές του. Οι υποδομές αυτές εξυπηρετούν κατά κύριο λόγο την επιχειρησιακή αποστολή του Τμήματος, την ασφάλεια της ζωής και περιουσίας, την αεροναυτιλία, την έγκαιρη προειδοποίηση για επικίνδυνα καιρικά φαινόμενα, την κλιματική παρακολούθηση και την εξυπηρέτηση των θεσμικών υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Πολιτική λαμβάνει υπόψη το σχετικό πλαίσιο του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και εφαρμόζεται με βάση τη διαθεσιμότητα, την ασφάλεια, τους τεχνικούς περιορισμούς και τη βιωσιμότητα της λειτουργίας του Τμήματος.

2. Σκοπός της Πολιτικής

Η Πολιτική αποσκοπεί:

- στη δωρεάν διάθεση δεδομένων και προϊόντων που παράγονται επί ρουτίνας,
- στην υποστήριξη της έρευνας, της εκπαίδευσης, της καινοτομίας, της πολιτικής προστασίας και της λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων,
- στην καθιέρωση σαφούς διαδικασίας για ειδικά αιτήματα,
- στη διασφάλιση ότι κάθε πρόσθετη διευκόλυνση δεν επηρεάζει την επιχειρησιακή λειτουργία, την ασφάλεια ή τις θεσμικές υποχρεώσεις του Τμήματος.

3. Πεδίο Εφαρμογής

Η Πολιτική εφαρμόζεται σε δεδομένα, προϊόντα και υπηρεσίες του Τμήματος που μπορούν να διατίθενται σε τρίτους χωρίς να επηρεάζεται η επιχειρησιακή αποστολή του.

Ενδεικτικά, το Τμήμα δύναται να διαθέτει ή να παρέχει πρόσβαση σε:

- δεδομένα μετεωρολογικών σταθμών και ιστορικές χρονοσειρές,
- βασικές μετεωρολογικές παράμετροι, όπως θερμοκρασία, υγρασία, άνεμος, βροχόπτωση, πίεση και ηλιοφάνεια,
- δεδομένα ανώτερης ατμόσφαιρας και προϊόντα ραντάρ, όπου η διάθεσή τους επιτρέπεται βάσει τεχνικών, νομικών, συμβατικών και επιχειρησιακών περιορισμών,
- μετεωρολογικά δελτία, προγνώσεις, προειδοποιήσεις και προϊόντα επικίνδυνων καιρικών φαινομένων,
- αγρομετεωρολογικά, κλιματικά, στατιστικά και παράγωγα προϊόντα,
- δεδομένα και προϊόντα αριθμητικής πρόγνωσης καιρού, περιλαμβανομένων προϊόντων WRF,
- επιστημονική ή τεχνική πληροφόρηση που υποστηρίζει ερευνητικά, εκπαιδευτικά ή δημόσια έργα.

Η διάθεση των ανωτέρω γίνεται κατά κανόνα δωρεάν, εφόσον αφορά δεδομένα και προϊόντα τα οποία το Τμήμα παράγει επί ρουτίνας και δύναται να διαθέσει χωρίς ουσιώδη πρόσθετη επιβάρυνση.

4. Μη Παροχή Ελεύθερης Πρόσβασης σε Υποδομές

Η Πολιτική δεν δημιουργεί δικαίωμα φυσικής, τεχνικής, διοικητικής ή απομακρυσμένης πρόσβασης στις υποδομές του Τμήματος.

Ειδικότερα, δεν παρέχεται ελεύθερη πρόσβαση:

- μετεωρολογικούς σταθμούς, ραντάρ και σταθμούς ανώτερης ατμόσφαιρας,
- συστήματα πρόγνωσης, επιχειρησιακά πληροφοριακά συστήματα και χώρους πρόγνωσης ή παρατήρησης,
- συστήματα αεροναυτιλιακής υποστήριξης, τηλεπικοινωνιακά ή δορυφορικά συστήματα,
- εξυπηρετητές, βάσεις δεδομένων, συστήματα κυβερνοασφάλειας και κάθε κρίσιμη επιχειρησιακή εγκατάσταση.

Οι υποδομές του Τμήματος δύναται να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από εξουσιοδοτημένο προσωπικό ή από τρίτους μόνο κατόπιν ειδικής έγκρισης, υπό επίβλεψη και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζει το Τμήμα.

5. Δωρεάν Διάθεση Δεδομένων Ρουτίνας

Ως δεδομένα και προϊόντα ρουτίνας νοούνται εκείνα που παράγονται στο πλαίσιο της καθημερινής επιχειρησιακής λειτουργίας του Τμήματος, χωρίς ειδική πρόσθετη επεξεργασία ή σημαντική απασχόληση προσωπικού. Το Τμήμα τα διαθέτει δωρεάν, εφόσον είναι διαθέσιμα, ελεγμένα, κατάλληλα προς διάθεση και δεν υπόκεινται σε περιορισμούς.

Η δωρεάν διάθεση αφορά κυρίως δεδομένα και προϊόντα που:

- παράγονται στο πλαίσιο της καθημερινής επιχειρησιακής λειτουργίας,
- δεν απαιτούν ειδική επεξεργασία ή σημαντική απασχόληση προσωπικού,
- δεν επηρεάζουν τα επιχειρησιακά συστήματα,

- δεν περιέχουν περιορισμένα, εμπιστευτικά ή μη δημοσιοποιήσιμα στοιχεία,
- δεν υπόκεινται σε περιορισμούς τρίτων παρόχων, διεθνών οργανισμών ή ειδικών αδειών χρήσης.

Η δωρεάν παροχή δεδομένων δεν συνεπάγεται υποχρέωση του Τμήματος να παράγει, κατόπιν αιτήματος, νέα δεδομένα, νέα προϊόντα ή ειδικές αναλύσεις, εκτός εάν αυτό εγκριθεί χωριστά και κριθεί επιχειρησιακά εφικτό.

6. Ειδικά Αιτήματα, Νέα Προϊόντα και Διευκολύνσεις

Το Τμήμα δύναται, κατά περίπτωση, να εξετάζει ειδικά αιτήματα για:

- πρόσθετα ή εξειδικευμένα δεδομένα,
- ειδική επεξεργασία ή μορφοποίηση,
- δημιουργία νέων προϊόντων,
- επιστημονική, τεχνική ή συμβουλευτική υποστήριξη,
- συμμετοχή σε ερευνητικά ή αναπτυξιακά έργα,
- διευκόλυνση χρήσης μέσων ή τεχνικών δυνατοτήτων του Τμήματος.

Η εξέταση και ενδεχόμενη ικανοποίηση τέτοιων αιτημάτων εξαρτάται αποκλειστικά από:

- την επιχειρησιακή δυνατότητα και προτεραιότητες του Τμήματος,
- τη διαθεσιμότητα προσωπικού και τεχνικών μέσων,
- την τεχνική εφικτότητα του αιτήματος,
- την ασφάλεια, την κυβερνοασφάλεια και την προστασία δεδομένων,
- τη δυνατότητα κάλυψης τυχόν πρόσθετου κόστους.

Οι εν λόγω διευκολύνσεις δεν αποτελούν δικαίωμα του αιτητή και δεν δημιουργούν υποχρέωση του Τμήματος για επανάληψη, συνέχιση ή επέκταση της παροχής τους στο μέλλον.

7. Κατηγορίες Χρηστών

Τα δεδομένα και προϊόντα του Τμήματος δύναται να χρησιμοποιούνται, ενδεικτικά, από:

- δημόσιες υπηρεσίες και αρχές,
- ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα,
- διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς,
- φορείς πολιτικής προστασίας, περιβάλλοντος, υδάτων, γεωργίας, ενέργειας και μεταφορών,
- εκπαιδευτικούς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς,
- επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις, ερευνητές, φοιτητές ή πολίτες, εφόσον το αίτημα είναι σαφές και διαχειρίσιμο.

8. Διαδικασία Υποβολής Αιτήματος

Για δεδομένα και προϊόντα τα οποία είναι ήδη δημοσιευμένα ή διαθέσιμα μέσω των επίσημων καναλιών του Τμήματος, όπως η ιστοσελίδα, οι επίσημες πλατφόρμες, τα

δημοσιευμένα δελτία ή τα εγκεκριμένα σημεία επαφής, οι χρήστες δύνανται να τα αξιοποιούν σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες όρους χρήσης.

Για μη δημοσιευμένα δεδομένα, ειδικά αιτήματα, πρόσθετη επεξεργασία, δημιουργία νέου προϊόντος ή διευκολύνσεις χρήσης μέσω των απαιτείται η υποβολή γραπτής αίτησης προς το Τμήμα Μετεωρολογίας μέσω του βασικού σημείου υποβολής αιτημάτων, metSERVICE@dom.moa.gov.cy.

Η αίτηση θα πρέπει, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνει:

- στοιχεία αιτητή και οργανισμού,
- σκοπό χρήσης και περιγραφή έργου,
- είδος δεδομένων ή προϊόντων,
- χρονική περίοδο και τεχνικές προδιαγραφές, εφόσον υπάρχουν,
- τυχόν ανάγκη αναφοράς ή συμμετοχής του Τμήματος.

9. Αξιολόγηση Αιτημάτων

Τα αιτήματα αξιολογούνται από το Τμήμα Μετεωρολογίας με βάση:

- τη διαθεσιμότητα, ποιότητα και πληρότητα των δεδομένων,
- τη δυνατότητα διάθεσης χωρίς επιχειρησιακή επιβάρυνση,
- την ανάγκη πρόσθετης επεξεργασίας ή προσωπικού,
- τη συμβατότητα με την αποστολή του Τμήματος,
- τεχνικούς, νομικούς ή συμβατικούς περιορισμούς,
- την προστασία κρίσιμων υποδομών και κυβερνοασφάλειας,
- τον κίνδυνο εσφαλμένης χρήσης ή παρερμηνείας.

Το Τμήμα δύναται να εγκρίνει, να εγκρίνει υπό όρους, να ικανοποιήσει μερικώς ή να απορρίψει αιτήματα για αντικειμενικούς τεχνικούς, επιχειρησιακούς, διοικητικούς ή νομικούς λόγους.

Το Τμήμα καταβάλλει προσπάθεια να απαντά εντός εύλογου χρόνου, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του αιτήματος, τη διαθεσιμότητα δεδομένων και τις επιχειρησιακές προτεραιότητες.

10. Όροι Χρήσης Δεδομένων και Προϊόντων

Τα δεδομένα και προϊόντα του Τμήματος παρέχονται, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, για τον σκοπό που δηλώνεται από τον αιτητή.

Ο χρήστης οφείλει:

- να αναφέρει το Τμήμα Μετεωρολογίας ως πηγή,
- να μην αλλοιώνει τα δεδομένα ή τα παρουσιάζει με παραπλανητικό τρόπο,
- να μην παρουσιάζει ανεπίσημες αναλύσεις ως επίσημες θέσεις ή προγνώσεις του Τμήματος,
- να μην μεταβιβάζει ειδικά παραχωρηθέντα δεδομένα σε τρίτους χωρίς προηγούμενη έγκριση, όπου αυτό απαιτείται,
- να συμμορφώνεται με τυχόν ειδικούς όρους χρήσης.

Όταν η συνεισφορά του Τμήματος περιλαμβάνει ουσιαστική επιστημονική ανάλυση, επεξεργασία, ερμηνεία ή συμμετοχή στη μεθοδολογία, δύναται να συμφωνείται αναφορά στη συμβολή του Τμήματος ή συμμετοχή λειτουργιών του σε δημοσιεύσεις ή παραδοτέα, σύμφωνα με τις συνήθειες επιστημονικές πρακτικές.

11. Χρέωση και Ανάκτηση Κόστους

Τα δεδομένα και προϊόντα που παράγονται συστηματικά από το Τμήμα Μετεωρολογίας διατίθενται κατά κανόνα δωρεάν.

Για ειδικά αιτήματα που απαιτούν σημαντική πρόσθετη εργασία, εξειδικευμένη επεξεργασία, τεχνική υποστήριξη ή χρήση μέσων, δύναται να εξετάζεται:

- παροχή χωρίς χρέωση,
- μερική ή πλήρης ανάκτηση κόστους με ενημέρωση του αιτητή,
- κάλυψη κόστους μέσω έργου ή συμφωνίας συνεργασίας,
- σύναψη ειδικού μνημονίου ή συμφωνίας.

Η απόφαση λαμβάνεται κατά περίπτωση και, όπου προκύπτει κόστος, εγκρίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διοικητικές και δημοσιονομικές διαδικασίες, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του αιτήματος, το δημόσιο όφελος, τη διαθεσιμότητα πόρων και την απαιτούμενη απασχόληση προσωπικού.

12. Περιορισμοί και Εξαιρέσεις

Το Τμήμα δύναται να αρνηθεί ή να περιορίσει τη διάθεση δεδομένων, προϊόντων, διευκολύνσεων ή υποστήριξης όταν:

- τα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα ή ποιοτικά ελεγμένα,
- η διάθεση επηρεάζει την επιχειρησιακή λειτουργία,
- υπάρχουν περιορισμοί ασφάλειας, κυβερνοασφάλειας, αδειών ή τρίτων παρόχων,
- το αίτημα απαιτεί δυσανάλογη απασχόληση προσωπικού,
- το αίτημα συγκρούεται με θεσμικές υποχρεώσεις ή προτεραιότητες,
- η πρόσβαση σε μέσα ή εξοπλισμό δημιουργεί κίνδυνο για τα συστήματα,
- το Τμήμα βρίσκεται σε περίοδο αυξημένης επιχειρησιακής δραστηριότητας.

13. Διαχείριση, Συντονισμός και Σημείο Επαφής

Ο Διευθυντής του Τμήματος Μετεωρολογίας έχει τη γενική ευθύνη εφαρμογής της παρούσας Πολιτικής.

Το βασικό σημείο υποβολής αιτημάτων είναι η ηλεκτρονική διεύθυνση metservice@dom.moa.gov.cy. Για σκοπούς διαχείρισης αιτημάτων, δύναται να ορίζεται αρμόδιος λειτουργός ή σημείο επαφής, ο οποίος συντονίζει:

- την παραλαβή και αρχική αξιολόγηση αιτημάτων,
- την επικοινωνία με τους αρμόδιους τομείς,
- την απάντηση προς τους αιτητές,
- την τήρηση αρχείου αιτημάτων,

- την παρακολούθηση χρήσης δεδομένων και προϊόντων, όπου απαιτείται.

Για σύνθετα ή ειδικά αιτήματα, ο Διευθυντής δύναται να ζητά γνωμάτευση από τους αρμόδιους τομείς ή να ορίζει ομάδα αξιολόγησης.

14. Παρακολούθηση και Αναθεώρηση

Το Τμήμα δύναται να τηρεί στοιχεία για:

- τον αριθμό και το είδος των αιτημάτων,
- τις κατηγορίες χρηστών,
- τον χρόνο ανταπόκρισης,
- τις συνεργασίες, δημοσιεύσεις ή εφαρμογές που προκύπτουν,
- τα ειδικά προϊόντα ή τις περιπτώσεις πρόσθετου κόστους.

Η παρούσα Πολιτική δύναται να αναθεωρείται όταν μεταβάλλονται οι επιχειρησιακές ανάγκες, το νομοθετικό πλαίσιο, οι τεχνολογικές δυνατότητες, οι απαιτήσεις κυβερνοασφάλειας ή οι εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές για την ανοικτή πρόσβαση, την ανοικτή επιστήμη και τα δημόσια δεδομένα.

15. Τελικές Διατάξεις

Η παρούσα Πολιτική εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων, των επιχειρησιακών υποχρεώσεων και των θεσμικών προτεραιοτήτων του Τμήματος Μετεωρολογίας.

Καμία πρόνοια της παρούσας Πολιτικής δεν ερμηνεύεται ως υποχρέωση του Τμήματος να παραχωρεί πρόσβαση σε φυσικές ή τεχνικές υποδομές, επιχειρησιακά συστήματα, εγκαταστάσεις, προσωπικό ή εξοπλισμό.

Η βασική υποχρέωση του Τμήματος είναι η δωρεάν διάθεση, όπου είναι εφικτό και επιτρεπτό, δεδομένων και προϊόντων που παράγονται επί ρουτίνας. Κάθε πρόσθετη διευκόλυνση, ειδική επεξεργασία, νέο προϊόν ή χρήση μέσω εξετάζεται κατά περίπτωση και εξαρτάται από την επιχειρησιακή δυνατότητα του Τμήματος.